

אמנה בדבר הגנת השכר (אמנה 95)¹

אומצה בגניבה ביום 1 ביולי 1949

ישראל אישרה ביום 12 בינואר 1959

תיכנס לתקפה לגבי ישראל ביום 12 בינואר 1960

הוועידה הכללית של ארגון העבודה הבינלאומי, לאחר שכונסה בגניבה על ידי הגוף המנהל של משרד העבודה הבינלאומי וקיימה את הכנס השלושים ושנים שלה ביום 8 ביוני 1949, לאחר שהחליטה לאמץ הצעות מסוימות בענין הגנת השכר, הוא הסעיף השביעי בסדר היום של הכנס,

ולאחר שגמרה אומר כי הצעות אלו ילבושו צורת אמנה בינלאומית, מאמצת היום, אחד ביולי, שנת אלף ותשע מאות וארבעים ותשע, את האמנה הנאה, שייקרא לה אמנה בדבר הגנת השכר, 1949:

סעיף 1

באמנה זו, "שכר" פירושו תשלום או השתכרות, יהיו ככול שיהיו כינויים או שיטת חישובם, הניתנים להתבטא בכסף והנקבעים על פי הסכם הדדי או על פי הדינים הלאומיים, והמגיעים בתוקף הזוהר-עבודה כתוב או בלתי-כתוב מאת מעביד לעובד בעד עבודה שנעשתה או שתיעשה או בעד שירותים שבוצעו או שיבוצעו.²

סעיף 2

1. אמנה זו חלה על כל בני-אדם שמשלמים להם או מגיע להם שכר.
2. הרשות המוסמכת רשאית, לאחר התייעצות עם ארגוני מעבידים ועובדים הנוגעים בדבר במישרין – מקום שארגונים אלה קיימים – להוציא מכלל תחולתן של הוראות האמנה, כולם או מקצתן, סוגי בני-אדם שלפי נסיבותיהם ותנאי עבודתם לא יהיה זה מן ההוגן להחיל עליהם את הוראות האמנה, כולן או מקצתן, ואשר אינם מועבדים בעבודת-כפיים או המועבדים בשירות בית או בעבודה דומה לכך.
3. כל חבר יציין בדו"ח השנתי הראשון שלו על הפעלת אמנה זו, שיוגש לפי סעיף 22 לחוקת ארגון העבודה הבינלאומי, את סוגי בני-האדם שהוא אומר להוציאם מכלל תחולתן של הוראות האמנה, כולן או קצתן, בהתאם להוראות הסעיף-הקטן הקודם; שום חבר לא יבצע, אחרי תאריך הדו"ח השנתי הראשון שלו, הוצאות-מכלל-תחולה אלא לגבי סוגי בני אדם שצויינו כאמור.

1 כתבי אמנה 316, כרך 10, עמ' 459, שם מובאים גם הגירסאות באנגלית ובערפתית שדין מקור לשניהם, ראה סעיף 27 להלן.

על אמות עבודה בינלאומיות כמקור לפרשנות, ראה פסח"ד בפרק 10.20.1, הדן בכללי פרשנות, תחת הכותרת "על היזקקות למקורות זרים".

וראה דב"ע שם/4-18, ההסתדרות הכללית ואח' – עיריית ת"א; פד"ע כרך י"ב, עמ' 52, בו נפסק כי אמנה בינלאומית אינה הופכת לחלק של המשפט הפוזיטיבי, על-ידי אישורה על-ידי ישראל. אך יחד עם זאת, ההנחה היא שמדינת ישראל מכבדת את חובותיה במשפט הבינלאומי ואינה מחוקקת תוך הפרתו. יודגש שבתחום משפט העבודה הבינלאומי ואישור אמות עבודה בינלאומיות, הולכת ישראל, מאז החלה לאשר אמות אלה, בדרך מיוחדת. הדרך היא, הפניית תשומת הלב של הכנסת לכוונה לאשר אמנה בהקשר לדבר חקיקה. על כן, במידה והדבר תלוי בפירוש החוק, במסגרת המותרת לכך – יש להימנע מפירוש המבוא להפרת המשפט הבינלאומי המחייב את המדינה, בג"צ 103/67, "דה אמריקן אירופין בית-אל מישן" נ. שר הפנים ואח'; פד"י כרך כא(2), עמ' 325, בעמ' 333; ע"א 65/67, דנותה קורס ואח' נגד וולף קירשן; פד"י כרך כ"א(2), עמ' 20, בעמ' 26.

2 ראה לענין הגדרה זו דב"ע לב/3-12, שמואל מרגלית – בנק איגוד לישראל בע"מ; פד"ע כרך ד', עמ' 7 בעמ' 10, וכן דב"ע מד/4-1, "דן" – ההסתדרות הכללית ואח'; פד"ע כרך טו', עמ' 180, בעמ' 189, בו מתייחסים גם להגדרת "שכר עבודה" באמנת שכר שווה, 1951; כתבי אמנה 559, כרך 15, עמ' 445, ראה בפרק 10.4.1 להלן.

3 חוקת ארגון העבודה הבינלאומי ניתנת בעמ' 246 לספרו של צ. בריניב העבודה במשפט העמים (הוצאת עם עובד – 1969) כפי שפורסם בכתבי אמנה כרך 1, עמ' 279, וכפי שתוקנה ע"י כתב התיקון שנכנס לתקפו ביום 20.5.54 וע"י כתב-התיקון שנכנס לתקפו ביום 22.5.63.

10.3.3